PASO ESPAÑOL

Landets dyrskuer

Picnic på
Gjeddesdal Gods

Lovforslag om hestehold

7. årgang Nr. 3 September 2006 Løssalg: 40.-

MEDLEMSBLAD FOR DANSK P.R.E. AVLSFORENING

BESTYRELSEN

Formand:
Gunvor Ejstrup
gunvor@pre-horse.dk
Nashøjvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 30 95 02 82

Næstformand:
Birgitte Brandt Larsen
gitte@preheste.dk
Engvej 8, 1 th.
9600 Års
Tlf.: 30 95 02 92

Sekretær:
Zuzette Kraft
zuzette@pre-horse.dk
Sasserupvej 4
4300 Holbæk
Tlf.: 26 28 48 22

Kasserer:
Anette Thestrup
anette@pre-horse.dk
Krummerupvej 39
4250 Fuglebjerg
Tlf.: 22 31 10 77

Medlem:
Lisbeth Spindler
lisbeth@pre-horse.dk
Kirsebærvej 8, Høsterkøb
2970 Hørsholm
Tlf.: 26 12 81 20

Medlem:
Irene Bothmann
bothmann@newmail.dk
Rodevej 12
4560 Vig
Tlf.: 59 31 54 64

Medlem:
Heidi Købmand Madsen
heidi@pre-horse.dk
Nortvigvej 11
8766 Nr. Snede
Tlf.: 75 76 10 16

Medlem:
Nanja Kreutz
info@lagineta.dk
Øster Børkenvej 8
7323 Give
Tlf.: 75 73 75 05

Medlem:
Maybritt Rønn
falconiana3@hotmail.com
Glavendrupvej 22
5450 Otterup
Tlf.: 20 14 40 49

Suppleant:
Anna Vestergaard
anna@pre-horse.dk
Kirsebærvej 8
2970 Hørsholm
Tlf.: 27 11 81 16

Suppleant:
Anne Schaumann Nielsen
Vanløsevej 33
4370 St. Merløse
Tlf.: 57 80 17 87

Bladet er sat af Charlotte Eichel Larsen - Mail: charme@mail.dk
Tlf.: 21 48 52 11

Artikler og fotos modtages gerne på CD/DVD. Artikler alene kan mailes.
Deadline for næste nummer af Paso Español er den 1. november 2006.

Bladet bliver trykt af:
DE Service ApS
Oplag: 200 stk.

Forsiden: Sara Krabbe og Comprometedora på soppetur.
Foto: Christina Hauschildt

INDHOLD

3 Leder
4 Formandens klumme
5 Øernes dyrskuer
7 Landsskuet
8 Nyheder
9 Lovforslag om hestehold
11 Picnic på Gjeddesdal Gods
12 Iberisk Hestival
13 En klaphingst bør altid kastreres
14 Hingsteliste
15 De giftige padderokker
16 Træk vejret og stræk ud
17 Nyt fra bestyrelsen
18 Spanske stutterier
20 Priser

L E D E R

Danskerne er et højst besynderligt folkefærd. Vi vil frygteligt gerne have sne til Jul, og får vi det, så er alt besværligt med kørsel osv. Så vil vi have sol om sommeren, og når vi så får bagende sol og op til 30 grader, så brokker vi os over, at det er for varmt! Vi er godt nok ikke nemme at gøre tilfredse. Men hvorom alting er, så kan ingen argumentere imod, at sommeren 2006 har været helt fantastisk. Det er mange år siden, at vi har haft så mange solskinstimer, så mange badedage i træk og ikke mindst har vi nået flere varmerekorder. Hestene kan klare varmen langt bedre end os, og især de heste, der er importerede fra Spanien, kender alle de små tricks for at skaffe sig lidt kølighed i sommervarmen. De stiller sig ofte med hovedet under bugen på deres foldkammerat (gerne en godt vægtig en af slagsen, så bugen giver meget skygge), eller de plasker vand på bringen fra vandkarene på folden.

Når varmegraderne når de højder, er ridningen sat til enten tidligt om morgenen eller sent på aftenen. Især morgenerne kan være forfriskende med dug på træer og planter, og ikke mindst stilheden gør det hele værd at stå tidligt op. En tur ud i det fri om sommeren fås ikke bedre, for her kan man bl.a. opleve råvildt på tæt hold og se ræveunger tumle rundt i leg. Sommeren har også betydet døgnfold for de fleste heste, og i år har det været svært for nogle at få græs nok til hestene. Mange solskinsdage og næsten ingen regn har svedet græsset af, og uden vand gror det altså ikke særligt stærkt. Så har det været nødvendigt at give hestene hø på foldene, så de i det mindste fik den daglige ration stråfoder.

Der har også været gang i den til landets dyrskuer, dog har der ikke været så mange P.R.E. heste til bedømmelse, som man kunne ønske sig. På Roskilde var der kun én enkelt hingst til bedømmelse, og det er en lidt flad fornemmelse, at man ikke har nogle medkombatanter i ringen. Så går det straks bedre med at vise hestene frem til show, og især jyderne går til makronerne. Det er dejligt, at der er så mange derude, som hellere end gerne viser deres heste frem til forskellige begivenheder. Der burde også være en del heste efterhånden, som kan gå øvelser til middelsvær, og det er jo netop her, at P.R.E. hestene har deres store styrke. En fuldt uddannet P.R.E. med øvelser som piaff og passage på rygraden kan tage pusten fra selv de fleste ”hardcore” dressurryttere. Folk kan sige, hvad de vil, men der er ingen andre heste, der kan udføre disse øvelser til så stor perfektion og med så stor kraft og styrke end de spanske. Og så er der jo også lige det ekstra plus, at de er smukke at se på!

Hvis du har fortrudt, at du ikke tog til Roskilde Dyrskue, så husk, at der afholdes Store Hestedag på Roskilde Dyrskueplads den 9. og 10. september. Det er blevet en meget populær begivenhed, og her kan folk komme med deres hest og få den bedømt – uanset om den har papirer eller ej. Bedømmelsen af hestene på Store Hestedag er absolut ikke ringere end på selve dyrskuerne. Nogle af dommerne er nemlig de samme. Og som noget nyt er der også ride- og kørekonkurrencer. Derudover er der shows og masser af boder med alt til hest og rytter. Tilmeldingen til i år er overskredet, men Store Hestedag er kommet for at blive. Så skulle du af en eller anden årsag være forhindret i at tage din hest med på dyrskue, så har du endnu en chance i september. Og så er der også den fordel, at Store Hestedag kun handler om heste!

I min sidste leder opfordrede jeg heste ejerne til at sende mig billeder af deres heste. Det hjalp rent faktisk! Og jeg bliver ved med at skubbe til jer, for jeg kan ikke få billeder nok at vælge imellem. Når der nu står omkring 150 heste i Danmark, så burde der være rigeligt billedmateriale at tage af. Det er nu sjovest at lave et blad med billeder af lutter dansk/spanske heste.

Charlotte Eichel Larsen
Redaktør

Formandens klumme

Det har været den bedste sommer i mands minde, som har givet en rigtig god start til føl og hopper, - og så er vi sikkert nogle stykker, som glæder os over, at vi blev hjemme i Danmark og har gemt udenlandsrejsen til koldere tider. Sommeren, som i mange henseender er en stille tid, blev indledt med dyrskuerne. Her var repræsentationen desværre noget sparsom, og især var Roskilde katastrofalt dårligt repræsenteret. 1 hingst til bedømmelse og 1 hoppe og 1 hingst til show. Det kan undre, at interessen for at vise hestene frem ikke er større, når nu vi har disse meget store udstillingsvinduer at gøre det i. Vi er i bund og grund en avlsforening med det formål at samle avlere, ejere og andre med interessen for P.R.E. racen. Derudover er formålet at fremme kendskabet til og interessen for racen, samt arbejdet for at fremme opdræt af racen i Danmark. Spørgsmålet nu er så, hvordan vi bedst opfylder denne §2 i foreningens vedtægter. I og med, at vi har denne forening, hvor der er både A og B medlemmer, har vi allerede opfyldt en del af formålet, men hvordan kommer vi videre til også at gøre andre bekendte med og interesserede i denne helt specielle race i forhold til alle de andre også dejlige racer.

De sidste to dele af formålsparagraffen hænger uløseligt sammen. For en avler er det særdeles vigtigt, at andre også kender racen, og ved hvilke muligheder og egenskaber den besidder, de fleste avlere vil jo gerne have deres afkom solgt. Derfor er det essentielt, at vi får gjort os så synlige som muligt og benytter enhver mulighed for at promovere os selv. Det kan være ved afholdelse af arrangementer og foredrag, så vores navn bliver nævnt og hørt så ofte som muligt eller ved at tage ud og lave opvisninger, hvor vi viser hvad hesten kan. På hvilket uddannelsesniveau skal disse opvisninger så være? Ja nogle vil mene, at alle skal være med uanset ridemæssige færdigheder netop for at vise racens alsidighed. Men her er det på tide at stoppe op og se indad og også at lytte. Roskilde vil ikke længere give os showtid, fordi de ikke længere gider se på en flok ryttere, der ”kun” kan trave rundt i ring, og altid i mindre antal end det vi havde lovet. Vi har i over 10 år fortalt alle om racens fremragende evne til samling og bæring inden for dressuren, samtidig med at vi har undskyldt os med, at der ikke var nogen, der var klar endnu. Nu er det på tide at komme ud og bevise vores påstand - at forlade børnehaven og træde ind i de voksnes rækker.

Alle skal også fremover kunne deltage, men ikke i alt! Til show og opvisninger må der være nogle krav til hestens uddannelsesniveau. At den kan vise den førnævnte bæring og samling, at den kan lave sidebevægelser, changementer eller spanske skridt, at den kan køres eller rides med garoche. Det er på tide at komme ud og bevise, at vi ejer verdens bedste dressurhest. I andre sammenhænge behøver de ridemæssige færdigheder ikke være så store, og det svarer også godt overens med den undskyldning, vi altid har hørt indtil nu, nemlig: ”min hest ikke kan noget, derfor vil jeg ikke deltage”. Der er sikkert en del, der bliver stødt over ovennævnte, men husk at vi er en forening, der skal varetage alles interesser og ikke kun en enkelt persons, vi er en avlsforening og ikke en rideklub. At vi formår at synliggøre os selv er vigtigt for vores opdræt og foreningens og racens beståen, så må personlig hensyn vige til fordel for det samlede mål. Bestyrelsen har nedsat to showudvalg til at varetage disse ting, og hvis der er nogen, der har lyst til at deltage, er de mere end velkomne til at henvende sig til bestyrelsen. Igen i år indleder vi efteråret med picnic på Gjeddesdal gods, og for de af jer, der deltog sidste år, er det vel allerede en god tradition. Til Jer andre kan jeg kun sige: kom og vær med, det er voldsomt hyggeligt og smukt.

Et godt efterår til alle

Gunvor Ejstrup
Formand

Øernes dyrskuer 2006

I år blev Roskilde Dyrskue afviklet lidt tidligere end normalt, men uanset om det blev sidst i maj eller først i juni, var der ingen forskel i vejret. Det var vådt, meget vådt og særdeles vådt! Fredag var der en del byger, lørdag kom der lidt opklaring og sol og søndag stod det ned i stride strømme hele dagen. Der var faldet så meget regn, at publikum havde svært ved at få deres biler ud fra parkeringspladserne. Bilerne sad fast i mudderet, og hjemmeværnet fik nok at gøre med at hjælpe folk ud på asfalten igen. Men på trods af vejrgudernes noget mopsede optræden kom der masser af heste og godt med publikum. I år var P.R.E. hestene repræsenteret med kun én hingst til udstilling, som var Hanne Kapitanskas Chico V. Anna Vestergaards hingst, Barroco III var venligst udlånt til Zuzette Kraft, som red ham til kvadrillen, og Sara Krabbe kom med sin velgående hoppe, Comprometedora, der også gik kvadrille. Chico V opnåede 22 point til bedømmelsen.

Til det Fynske Dyrskue viste vejret sig fra en langt bedre side. Der var masser af sol, og her var der lidt flere P.R.E. heste repræsenteret. Mette Andersen udstillede sin hoppe, Mimosa XLI og fik følgende bedømmelse:

Passende stor, god type og dybde. Kønt hoved, velansat hals og god nakke. Kort og knapt markeret manke. Muskuløs overlinie og kryds. Jævnt føre lemmer, god skridt, god trav med god forbensbevægelse. Feminin hoppe med gode bevægelser. 23 point og æresprræmie.

Anne Schaumann Nielsen fra Sjælland kom med sin hoppe Deseada LXXI til show, og fra det jyske stillede Cathrin Abigael med sine to hingste Taranto XVII og Salinero X. Mette Andersens to heste, hoppen Mimosa XLI og hingsteplagen Maximus Z, var også med til showet.

Chico V ejet af Hanne Kapitanska. Læg mærke til den truende himmel i baggrunden. Smuk baggrund til en hvid hest.

Stemningsbilleder fra det Fynske dyrskue.
Øverst fra venstre:
Mette Andersen modtager ærespræmien for sin hoppe Mimosa XLI
Mette Andersen og hendes hingsteplag Maximus Z
Show i fuld spansk ornat. Her Salinero X med dame bag på.
Sorte Taranto XVII med Cathrin Abigael på ryggen til showet.
Deseada LXXI og Mimosa XLI til showet.
Salinero X giver den gas - læg mærke til skulderfriheden hos Salinero i sammenligning med frieseren foran ham.

Landsskuet 2006

af Maybritt Rønn

Landsskuet i Herning blev i år et rent hoppeår med kun 3 deltagere, selvom Heidi i god tid forsøgte at samle en større flok. Desværre lykkedes det ikke, men vi, der var der, gjorde da, hvad vi kunne for at gøre opmærksom på racen.

Deltagere i år var Nanja Kreutz med Jarioka på 2 år, Mona Kusch med Divertida LXVI på 6 år og os selv fra fyn med Falconiana på 6 år. Torsdag morgen var alt kaos i et par timer, men det endte da med, at vi stod med 3 velsoignerede og veloplagte hopper, da vi skulle til bedømmelse. Vi havde langt om længe fået en spansk dragt hver, og da det viste sig, at Nanja også mødte op i spansk dragt; ja så var vi lige lidt kreative, og så var Mona også i spansk dragt. Vi var hermed en herlig flok, der til fulde gjorde opmærksomme på os selv, når vi var ude til fremvisning (og vi fik også mange positive kommentarer til vores påklædning).

Bedømmelserne gik godt, og alle hestene opførte sig rigtig pænt - hvor er de altså nemme at have med i byen de damer. Resultatet af bedømmelserne fik vi om eftermiddagen, og Divertida fik 21 point, Jarioka fik 22 point og Falconiana 23 point. Jarioka blev endvidere udtaget til kampen om skuets bedste 2 års hoppe. Falconiana, som burde have været med i kampen om skuets bedste følhoppe, blev nægtet adgang, da hun endnu ikke har folet. Surt - men der var ikke noget at gøre ved det.

Nu da den alvorlige del af showet var overstået, mente Mona, at der skulle ske lidt mere, og Divertida blev meldt til en dressurkonkurrence med Monas veninde Camilla som rytter. Da tiden for konkurrencen oprandt, var Mona en hel del mere nervøs end Camilla, men efterhånden som programmet skred frem, kunne hun godt slappe af, for Divertida gik rigtig pænt, omend lidt anspændt; men hvem ville ikke være det med en masse mennesker, heste, vogne, boder, højttalere og tusindvis af andre ting omkring sig.

Nanja og Jarioka fik også pæne karakterer i 2 års konkurrencen, men Jarioka synes lige, der

Divertida LXVI og Mona Kusch

Falconiana og Maybritt Rønn.

Jarioka og Nanja Kreutz.

skulle lidt spræl på banen og leverede et par gevaldige hop. Lørdag middag var alle ved at være trætte og ivrige efter at komme hjem, og til ærespræmieuddelingen var det eneste, der kunne muntre Falconiana op, når ungerne kom forbi med en gang Churros. Det var guf, og så kunne man da godt lige blive stående bag de der forkerte heste med horn et øjeblik endnu.
Dyrskuedagene er et par herlige dage, hvor man møder en masse hestefolk på tværs af racerne.
Håber at se mange flere næste år, så vi rigtig kan få vist de spanske frem.

Tre dejlige damer til præsentation.

Fra bestyrelsen

Kåring

Der bliver desværre ingen kåring i september i år, som ellers planlagt, da vi var for sent ude med ansøgningen. Derudover er der meget stille i Spanien på grund af den tidligere omtalte omstrukturering med stambogen.

Vi forsøger i stedet at få en kåringskommission herop til foråret, så vi kan få kåret vores heste. Lige så snart vi har noget nyt om kåring, får I besked. Hold øje med hjemmesiden, hvor især nyhederne bliver opdateret.

Vi forventer også snart at høre fra Spanien med besked om, hvem der fremover skal varetage stambogen, og hvem vi skal henvende os til.

Indskrivning af føl

Det er nu ved at være sidste chance for at tilmeldig dit føl til indskrivning i stambogen. Føllet skal være indskrevet, inden det er 6 måneder gammelt.

Har du nogen spørgsmål omkring indskrivningen, så kontakt straks bestyrelsen.

Husk også, at det er dyrlæge Miguel Rizo, som udover at indsætte en microchip også skal tage blodprøve på dit føl.

Lovforslag om hestehold

Af Charlotte Eichel Larsen

Vi har længe hørt om, at et lovudkast til hestehold var på trapperne. Det hele blev sat i værk i 2003 og skulle være klar inden udgangen af 2004. Men indtil videre er det udsat, fordi Justitsministeriet prioriterer andre områder lige i øjeblikket. Det hele startede med, at det Dyreetiske Råd i 1998 anbefalede Justitsministeriet om at lave en lov om hold af heste med udgangspunkt i dyreværnsloven. Det er selvfølgelig med henblik på bl.a. at undgå de mange sager om misrøgt, der kommer for dagen hvert eneste år. Justitsministeriet indvilligede og fastsatte et kommissorium for udvalget, som kom til at bestå af en person fra hvert af følgende:

1 medlem efter indstilling fra Dansk Køre Forbund og Dansk Ride Forbund i fællesskab.
1 medlem efter indstilling fra Dansk Galop og Dansk Travsports Centralforbund i fællesskab.
1 medlem efter indstilling fra Den Danske Dyrlægeforening.
1 medlem efter indstilling fra Foreningen til Dyrenes Beskyttelse.
1 medlem efter indstilling fra Foreningen Hestens Værn.
1 medlem efter indstilling fra Landsudvalget for Heste.
1 medlem efter indstilling fra Det Dyreetiske Råd.
1 medlem efter indstilling fra Fødevareministeriet (Danmarks JordbrugsForskning).

Denne arbejdsgruppe fik pålagt at komme med udkast til følgende emner:

Opstaldning, herunder krav til indretning af stald og til inventar
Kontakt til andre heste
Adgang til fold
Fodring
Opdrætning
Ibrugtagning og træning, herunder trænings-metoder og hjælpemidler hertil
Hovpleje
Forebyggelse af adfærdsforstyrrelser
Uddannelse af personer, som professionelt beskæftiger sig med heste, vedrørende ikke mindst hestens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov
Indretning og drift af rideskoler og hestepensioner

Og arbejdsgruppen kom til at bestå af følgende personer:

Professor Pia Haubro Andersen, indstillet af Det Dyreetiske Råd
Dyrevelfærdskonsulent, chefkonsulent Birte Broberg, Fødevarestyrelsen, udpeget af Justits-ministeriet
Dyrlæge Mogens Christophersen, indstillet af Hestens Værn
Direktør Nick Elsass, indstillet af Dansk Galop og Dansk Travsports Centralforbund
Landskonsulent Egon Frøhr, indstillet af Lands-udvalget for Heste
Direktør, stutteriejer Claus Steen Hansen, ind-stillet af Dansk Ride Forbund og Dansk Køre Forbund
Kontorchef Torben Jensen, Justitsministeriet (formand)
Dyrlæge Henrik Lundegaard, udpeget af Justits-ministeriet
Dyrlæge, ph.d. Susanne Nautrup Olsen, indstillet af Den Danske Dyrlægeforening
Hestekonsulent, direktør Dorte Rebbe Schou, indstillet af Dyrenes Beskyttelse
Forsker Eva Søndergaard, indstillet af Føde-vareministeriet (Danmarks JordbrugsForskning)
Fuldmægtig Louise Christophersen, Justits-ministeriet, har fungeret som sekretær for arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen gik straks i gang og havde også møde med Dansk Beslagsmede forening, hvor de drøftede udgangspunkterne for hovpleje.

Det første, der blev fastsat, var afskaffelse af spiltove og størrelser på bokse. Der er stadig nogle rideskoler, som har spiltove til deres elevheste, og de fik et krav om størrelsen på spiltovet i overgangsperioden. Med hensyn til boksene, så kan man sagtens have en standardboks på 3 x 3 meter, men det betyder, at der kun må stå heste på op til 150 cm i boksen! Enhver med en smule

fornuft kunne ikke drømme om at proppe en hest i Shire størrelsen eller en stor koldblod ind på 9 m2, men 9 m2 er i mine øjne også god plads til en hest på 160 cm – under forudsætning af, at hesten ikke er staldhest, men at den kommer på fold i minimum 4-5 timer hver dag. Dette krav vil helt klart ramme nogle forkerte mennesker, som har bokse på denne størrelse, og hvis heste går på fold hele dagen. Disse heste har ikke behov for en stor balsal – bare boksen er stor nok til, at de kan ligge udstrakt i boksen og sove. Og hvordan finder man så ud af, hvor stor boksen skal være, så den er lovlig? Lovudkastet siger, at mindstekravet til boksens størrelse i eksisterende stalde skal fastsættes til (1,7 x hestens stangmål)^2, og at boksens korteste side som minimum skal være (1,7 x hestens stangmål). Ved nybyggeri og væsentlig ombygning skal boksen være (2,0 x hestens stangmål)^2, og boksens korteste side skal som minimum skal være (1,7 x hestens stangmål). Dette mindstekrav skal på sigt være gældende for alle bokse.

Der er også taget fat i indeklimaet i en hestestald. Det er efterhånden de færreste, der har det gammeldags høloft, for mange har fundet ud af, at svampesporer og støv drysser ned i hovedet på hestene, når musene danser tango i høet. Svampesporer og støv er meget ofte årsag til, at heste udvikler astma. Det er efterhånden også sjældent, at man ser små halm- og høballer. Det er mere rentabelt at købe mini-bigballerne på 180 – 200 kg, og de kan af gode grunde ikke sådan lige smides op på et høloft. Så mange heste ejere har valgt at få bygget en hal til opbevaring af strøelse og grovfoder, og så er det jo oplagt at rive det gamle høloft ned og få åbnet op til kippen i taget, så der er rigeligt med luftcirkualtion i stalden og dermed et bedre indeklima for hestene. Lovudkastet siger her, at der målt fra toppen af strøelsen i boksen skal være minimum 260 cm op til loftet. Her synes jeg, at kæden hopper af! Vi strør forskelligt hos vores heste – nogle har brug for mere halm end andre. Og spåner f.eks. fylder mindre end halm gør. Hesten kan jo ikke stå over svæve ovenpå nyoprystet halm, så jeg synes, at dette krav er meget misvisende. Hvorfor i alverden kan man så ikke blive enige om, at minimumsmålet skal måles fra gulvet? Og hvis det er på grund af, at nogle bruger dybstrøelse – eller de såkaldte vintermåtter – så udvid dog målet lidt. Hvorfor ikke sige, at der skal være f.eks. 3,5 meter fra gulv til loft?

Der er nu også taget fat i nogle ting, som jeg helt klart bifalder: F.eks. udluftning, max. værdier for CO2 og ammoniak, så få støjgener som muligt og ikke mindst, at hesten skal kunne komme på fold i minimum 2 timer dagligt, medmindre hesten skal stå inde pga. en skade eller andet. Bliver dette lovudkast vedtaget, vil der selvfølgelig være en overgangsperiode, så folk har en chance til at få tid og ikke mindst økonomi til at rette deres forhold til. Men med lovkravet om, at en hest skal kunne komme på fold i mindst 2 timer dagligt, så ved jeg også, at det vil ramme nogle rideskoler og hestepensioner, som simpelthen ikke har folde til rådighed. Som eksempel kan jeg nævne Sportsrideklubben i Gentofte, Mattssons rideskole i Klampenborg, Tattersall rideskole i Jægersborg og et par andre i samme område. Disse rideskoler og rideklubber har eksisteret i mange, mange år, og de har i tidernes morgen haft væsentligt mere plads og ikke mindst foldmuligheder til hestene. Men efterhånden kom bygrænsen tættere på, og de er nu alle endt med at ligge klemt inde mellem store villa kvarterer. Der er ingen tvivl om, at dagene er talte for by-rideskolerne, og på et eller andet tidspunkt må de lukke staldene og finde nye græsgange. Og hånden på hjertet: En hest har det nu bedst ude på en fold sammen med kammeraterne, hvor de kan få rørt sig og ikke mindst få dækket deres sociale behov. Jeg har selv prøvet at have en staldhest i 5 år, og det var da nok den mest krudtede og til tider sure hest, jeg nogensinde har haft i den årrække. Et staldskifte til en pension med folde gjorde, at jeg fik min glade hest igen. Det handler ikke om, hvad der er bekvemt for os, men hvad der er til hestens bedste.

Kunne du tænke dig at læse hele lovforslaget om hestehold, så kan du enten finde det på Landskontoret for Heste, www.lr.dk under heste eller på Justitsministeriets hjemmeside www.jm.dk

Picnic På Gjeddesdal Gods

Invitation til P.R.E Foreningens årlige Picnic. Lørdag den 16. September 2006 på Gjeddesdal Gods. Mød op med familien, venner og hesten til vores årlige picnictur.

Tilmelding senest den **8.9.2006**
Tilmelding og evt. spørgsmål skal ske på e-mail: l.spindler@mail.dk eller på tlf. 26 12 81 20.
Husk at oplyse navn, tlf. nr. og antal deltagere (voksne, børn og heste).
Pris: 100 kr. pr. deltager over 12 år. Børn og heste deltager gratis. Betales ved ankomsten og tilmelding er bindende.

Dagens Program:

Kl. 10.00
Velkomst ved dagens vært, Godsejer Søren Nymann og P.R.E. foreningen. Der vil blive serveret morgenjuice og croissanter.

Kl. 10.15
Terrænridt på omkringliggende marker og skovarealer anført af Anna Vestergaard. For de ikke ridende deltagere vil der være rundvisning på Godset af forfatter Bjarne Hansen og udstilling af en samling meget flotte biler, fra veteranbiler til nye specialbiler. For børnene er der arrangeret skattejagt og den berømte flødebollemaskine m.v.

Kl. 13.00
Frokost i godsets park – medbring selv madkurv. Drikkevarer, kaffe, te og kage kan købes på stedet. Under frokosten vil Anne Marie Schlawitz underholde med et par numre på spansk guitar.

Kl. 15.00
Opvisning i Natural Horsemanship med Horsemanship instruktør Susanne Berg, som med sin 6 årige paint vallak, Jack, vil vise træning fra jorden og fra ryggen. Der vil bl.a. kunne opleves, hvordan man kan opbygge et unikt, tillidsfuldt forhold mellem hest og rytter, hvordan man træner sin hest liberty, hvordan man kan ride samlet ridning uden bid, hvordan man via kropssprog og kommunikation kan ride sin hest uden hovedtøj, og hvordan man kan kombinere Natural Horsemanship med dressur. (læs mere på www.horsemanshipcenter.dk)

Ca. kl. 16.00
Slutter en dejlig dag på Gjeddesdal Gods.

Praktiske oplysninger:
Adresse:
Gjeddesdal Gods
Gjeddesdalsvej 76
2670 Greve
www.gjeddesdal.dk

Frokost:
Deltagere medbringer selv frokost (Picnic). Der kan købes drikkevarer, kaffe, te og kage.

Opstaldning: Der er IKKE mulighed for opstaldning på godset og deltagelse fordrer derfor, at hesten under frokosten m.v. kan være i trailer eller gå på fold, der er 3 folde til rådighed, hø, halm og vand. DER ARBEJDES MED LEJE AF BOKSE HOS NABOEN. Dem, som har brug for boks, bedes ringe eller maile til Lisbeth, tlf. 26128120 eller mail l.spindler@mail.dk, og vi vil forsøge at få det nødvendige antal bokse. (Der skal påregnes et beløb til leje af boks).

Sundhedstest:
Alle heste skal medbringe gyldigt vaccinationskort, som skal fremvises ved ankomst, inden heste læsses af traileren.

Sikkerhed:
Al deltagelse er på eget ansvar.

NB! VIGTIGT!
Hvis nogen vil bidrage med at bage en kage til vores bod, vil vi blive meget glade for det. Giv venligst Lisbeth besked sammen med din tilmelding!

Dansk P.R.E. Avlsforening
Pura Raza Española

Iberisk Hestival i Sverige

Den 30. september til den 1. oktober 2006 kan man for første gang opleve en hestival med udelukkende iberiske heste i Skandinavien.

Det foregår på Grevagården i Skövde, Sverige, og der vil være morfologiske konkurrencer med P.R.E. heste, kåring af Lusitano, udstilling af P.R.E., Hispano-Arabe, Lusitano og cruzados, dressurkonkurrencer, shows og kurser.

Hvis du ikke allerede har tilmeldt dig, kan du pakke familien og køre en tur til Sverige og opleve noget helt unikt. Det er et fantastisk tiltag af den svenske forening, for det er et stort arbejde at lave sådan et arrangement, som vi også ser dem i Tyskland.

Læs mere på www.swepre.com

SALG OG OPDRÆT AF P.R.E. HESTE

Turban Stud kan tilbyde unge P.R.E. hingste og hopper. Fælles for unghestene er, at de har gode bevægelser og et godt sind. Vi vælger de heste, som vi mener kan give en rytter den bedste form for rideglæde og kammeratskab. Samtlige ungheste bliver håndteret hver dag og bliver trukket til og fra fold. De er naturligvis passet med smed, ormekur og vaccination.
Se mere på **www.turban-stud.dk**

Kontakt:
Annette & Preben Siren
Ferlevej 9, Dragstrup
3250 Gilleleje
Tlf.: +45 4971 9304/+45 4072 9304

TURBAN STUD

En klaphingst bør altid kastreres

Af Charlotte Eichel Larsen
Kilde: Magasinet Hest

En hingst med én tilbageholdt testikel (kun én testikel i pungen) kaldes en klaphingst. Den er udmærket i stand til at reproducere, men den har en lavere sædproduktion end en normal hingst. En klaphingst må ikke bruges i avlen, da tilstanden – kaldet kryptorchisme – er arvelig. En hingst kan også have tilbageholdt begge testikler, og hingsten kaldes da en urhingst.. Urhingste er sterile, fordi testiklerne og dermed sædcellerne tager skade af den meget høje varme i bughulen. Men selvom urhingsten er steril, udviser den hingsteadfærd, fordi testiklerne stadig producerer det mandlige kønshormon testosteron.

Der er flere problemer forbundet med kryptorchisme. Der er f.eks. en øget risiko for udvikling af kræft i den eller de tilbageholdte testikler. Der kan også optræde hormonforstyrrelser, og hingsten kan være meget aggressiv i sin adfærd. Derudover er der den vægtige årsag, at kryptorchisme er arveligt. En kryptorchid hingst bør derfor altid kastreres, og det kan være forbundet med højere omkostninger. Det er altid mere besværligt at få kastreret en kryptorhcid hingst end en normal hingst. Tilstanden kræver nemlig, at hingsten indlægges på et hestehospital og lægges i narkose, da den tilbageholdte testikel befinder sig oppe i bughulen, i lyskekanalen eller hvor som helst mellem lyskekanal og rygrad. Tilbageholdte testikler kan være svære at lokalisere i bughulen, fordi de ofte er 20 gange mindre end normalt. I dag benytter man sig heldigvis af en kikkertundersøgelse, så man gennem et lille hul kan lokalisere testiklen inden den egentlig operation.

Hvis man er i tvivl om, at ens vallak er renskåret (begge testikler er fjernet), kan man teste eventuel kryptorchisme ved hjælp af en blodprøve. Hormonniveauet i blodet sladrer, om hesten er renskåret eller ej. Der er tilfælde, hvor en hingst er kastreret, men fortsat har hingstet adfærd, blank pels og stor muskelfylde. Her har der ofte været tale om, at dyrlægen har fjernet en testikel med bitestikel og en stor bitestikel i den anden side. Hesten har altså været klaphingst, og den tiloversblevne testikel i bughulen er fortsat med at producere testotsteron.

Der kan være flere årsager til, hvorfor en hest bliver klap- eller urhingst. Det er ofte en fejl i ”nedstigningen” af testiklerne i pungen. I fostertilstanden og i perioden, indtil testiklerne er faldet på plads, findes der en streng – kaldet gubernaklet – der strækker sig fra bitestikel til pungen. Under normale forhold trækker strengen sig sammen og trækker dermed testiklen på plads i pungen. Fejl i nedstigning kan derfor skyldes, at gubernaklet er for langt og derfor ikke kan trække testiklen på plads. Testiklen kan også være placeret forkert i bughulen, så tarmene forhindrer gubernaklet i at trække den på plads. Derudover kan bitestiklerne være årsagen. Hvis de er for små, kan de ikke bane og udvide vejen for testiklerne gennem lyskekanalen. Hvis testiklerne ikke er passeret ned i lyskekanalen inden to uger efter folingen, så lukker lyskekanalens indre ring og forhindrer passage af testiklerne, hvis de stadig befinder sig i bughulen.

Mona Kusch og Calibre III.

Calibre er i dag kastreret, dog ikke på grund af kryptorchisme.

Er der for meget »musik« i hingsten, kan det blive nødvendigt at kastrere den, da den ellers kan blive farlig for sine omgivelser. Hvis man alligevel ikke skal bruge den til avl, får man samtidig en mere rolig hest i en vallak.

Hingsteliste

Jylland:

Atento XIV
Brun, 159 cm
Blodlinier: Guardiola, Lazo Diaz, Terry
Ejer: Laila Bøgh Frederiksen
98 26 13 79
Vodskov

Betun III
Skimmel, 165 cm
Blodlinier: Diaz Navas, Terry, Escalera, Militar
Ejer: Lis Kristiansen
86 85 30 66
Silkeborg

Majito VII
Skimmel, 168 cm
Blodlinier: Lovera, Bohorquez, Militar, Vargas, Terry
Ejer: Cathrin Abigail
Them

Salinero X
Skimmel, 158 cm
Blodlinier: Militar, Romero Benitez, Terry
Ejer: Cathrin Abigail
Them

Taranto XVII
Sort, 165 cm
Blodlinier: Boloix, Urquijo, Terry, Conde Muñoz
Ejer: Cathrin Abigail
Them

Fyn:

Ebano LXXI
Skimmel, 164 cm
Blodlinier: Expasa, Terry, Militar, Bohorquez
Ejer: Fam. Rønn
20 14 40 49
Otterup

Legionario XXVI
Skimmel, 168 cm
Blodlinier: Salvatierra, Chichina, Terry
Ejer: Peter Jensen
66 12 35 97
Odense M.

Sjælland:

Cambalache III
Brun, 158 cm
Blodlinier: Militar, Cuetara, Salvatierra, Terry
Ejer: Marianne Brydov
59 93 70 73
Rørvig

Chico IV
Skimmel, 163 cm
Blodlinier: Militar, Boloix, Lazo Diaz
Ejer: Hanne Kapitanska
56 82 20 96
Køge

Duque DS
Skimmel, 160 cm
Blodlinier: Agropecuarias, Lazo Diaz, Militar
Ejer: Ninette Graugaard
21 24 93 33
Stubbekøbing, Falster

Libano III
Brun, 163 cm
Blodlinier: Urquijo
Ejer: Annette Siren
49 71 93 04
Gilleleje

Sabio IV
Skimmel, 161 cm
Blodlinier: Nobleza, Romero Benitez, Terry
Ejer: Lilli-Ann Hasselby
22 80 05 20
Helsinge

De giftige padderokker

Af Charlotte Eichel Larsen
Kilde: Magasinet Hest

Det kan ikke undgås, at der dukker både lidt giftige og meget giftige planter frem i hestenes græsmarker. Det er især brandbæger familien, der hærger markerne. De høje, oprette planter med flere gule blomster på kan brede sig eksplosivt, hvis man ikke gør noget for at bekæmpe dem. Men også Agerpadderokken og Kærpadderokken kan være en plage. Heldigvis er hestenes muler så følsomme, at de undgår disse planter under græsning. Værre er det dog, hvis man har slået hø eller wrap på marker, som indeholder giftige planter. Her har hestene ikke samme mulighed for at sortere fra. Planterne bevarer deres giftstof selv efter tørring, så her der er risiko for en forgiftning.

Agerpadderok

Så har du en græsmark, som skal bruges til at slå hø eller wrap på, så gennemgå den nøje for giftige planter. Er græsmarken forholdsvis ung, har den også været sprøjtet, og forekomsten af giftige planter vil derfor meget sandsynligt ikke være til stede. Derimod kan ældre græsmarker være mere farlige. Som regel lægger man en græsmark om hvert 4. eller 5. år både for at undgå giftige planter, men også for at bevare en høj foderværdi i græsserne. Det skulle jo helst være sådan, at hestene kan leve af græsset i sommermånederne, og at høet eller wrappen har en tilsvarende høj foderværdi, når det indgår i hestenes foderplan i staldperioden.

Agerpadderokken er ikke lige så giftig som sin fætter Kærpadderokken. Dog skal man helst undgå Agerpadderokken på græsmarken og i høet. Padderokke familien breder sig over flere arter. De har dog alle den samme opbygning med en stærkt leddelt stængel, som ved hvert led bærer en kreds af skælblade. Øverst på stænglen sidder et sporehus, hvor planten breder sig ved hjælp af plantesporer. Agerpadderokken er ikke lige så grenet som Kærpadderokken, så du kan sagtens se forskel på dem. Padderokkerne vokser som regel på fugtige områder, f.eks. langs en å eller vådområder. Agerpadderokken vokser også i grøftekanter, langs skoven og på marker. Planterne indeholder et enzym, som hedder thiaminase, der nedbryder vitamin B1 og dermed medfører vitaminmangel. Derudover indeholder de forskellige alkaloider og organiske syrer.

En padderok i ny og næ gør ingen skade på hesten, men hvis planten optages løbende over et længere tidsrum, giver forgiftningen symptomer i form af nervøse forstyrrelser, mangel på appetit, depression, diarre, nedsat hjertefunktion og alvorlig almen svækkelse. En hest, der er forgiftet af padderokker, bliver behandlet med indsprøjtning af thiamin, og det har vist sig at have god effekt. Padderokkerne skal bekæmpes om foråret med MCPA-midler, der har 75% virksomt stof. I øvrigt kan stor forekomst af Kærpadderok sladre om, at jorden mangler kalk. Kærpadderokken kan nemlig godt lide at vokse i sur jord.

Kærpadderok

Træk vejret og stræk ud

Af Charlotte Eichel Larsen
Kilde: Magasinet Hest

Ridning er en sportsgren, og det er faktisk en af de sportsgrene, hvor rytteren bruger flest muskelgrupper samtidigt. Kombinerer man sin ridning med f.eks. cykling eller svømning, så har alle muskelgrupper været i gang. En rytter skal også være i god form. Det nytter ikke, at man vil have en atlet ud af sin hest, hvis man ikke selv er trænet og i god kondition. Ryttere har meget stærke muskler i bækkenbund og ryg, og mavemusklerne bliver også brugt under ridningen. Biceps og triceps trænes, når man muger ud. Så vil du gerne have faste overarme, må du selv muge din boks.

For ryttere, der har redet gennem en lang årrække, er der meget, der sidder på rygraden. Det er da primært godt, men skidt efter f.eks. en ferie. Her i sommer holdt jeg en uges ferie på Bornholm sammen med min mand, og da jeg kom hjem, var jeg meget ivrig efter at komme ud og ride igen. Min P.R.E. hoppe havde også haft en uges ferie, så det passede mig fint, at vi startede stille og roligt op på ridebanen med løsgøring og derefter en skridttur i den gamle frugtplantage. Men ak – jeg red jo, som jeg plejer, og regningen kom også dagen efter: Byldeømme inderlårsmuskler! Jeg lærer det åbenbart aldrig, og det bliver ikke nemmere, jo ældre jeg bliver! Hesten bliver travet af på begge volter efter endt arbejde for at strække hele overlinien og dermed undgå mælkesyre i musklerne. Her skal jeg så også selv huske at strække ud for at undgå det samme. Netop fordi ryttere har meget stramme bækkenmuskler, er det vigtigt, at disse muskler bliver afspændt. Den ene muskel hedder M. piriformis. Det er en pæreformet muskel, som går fra korsbenet til hofteknoglen. Er den meget stram, kan den give gener som ischias smerter, fordi nerven ligger lige nedenunder. Den anden muskel hedder M. psoas major også kaldet mørbraden. Denne muskel kan give lændesmerter, hvis den er for stram. Stræk ud efter alle kunstens regler, så du er klar til at ride igen dagen efter.

Det er også vigtigt, at vi trækker vejret rigtigt, når vi rider. Forkert vejrtrækning kan give sidestik og spændinger i musklerne. Sidder vi og spænder, mens vi rider, så bliver hestens bevægelser lige så anspændte. Vores spændinger forplanter sig til hesten lige med det samme, og den ridetur vil hurtigt blive ødelagt. Vores vejrtrækning har stor indflydelse på hesten, så det er vigtigt, at man tænker over, hvordan man trækker vejret. Vores vejrtrækning foregår helt automatisk. Det er hjernen, der sørger for, at vi gør det, men trækker vi også vejret korrekt? En indånding skal helt ned i det dybe af mellemgulvet/maven. Prøv at lægge hånden på maven ved indånding. Hæver hånden sig, så er det korrekt. Ved udånding skal hånden sænke sig. Næste gang, du rider din hest, så prøv at træne din vejrtrækning. Du vil lynhurtigt opdage, hvor meget det indvirker på din hest. Et par dybe indåndinger får hesten til at slappe af, og du bliver samtidigt afspændt i dine muskler i nakke, arme og ryg. Din vejrtrækning smitter af på hesten, og hvis du træner det, vil du opdage, at hesten begynder at trække vejret samtidigt med dig. Så får begrebet ”hest og rytter smelter sammen” pludselig en helt ny dimension.

Mona Kusch og Divertida LXVI på ridebanen.

Nyt fra bestyrelsen

Reklametøj
Vi er gået i gang med at finde nogle trøjer og veste, så vi kan blive set til forskellige arrangementer. Vi blev enige om, at vi ville gå efter en mørkeblå/kongeblå farve med tryk i "guld". Desværre er mørkeblå ikke en "in" farve i øjeblikket, og den er ikke til at opdrive. Vi prøver i stedet med sort. Derudover har vi fået lavet nogle muleposer med tryk, som sælges til 75 kr. stykket.

Papirer
Der er ved at være styr på papirerne på føllene fra sidste år. Nu mangler vi bare at få sørget for føllene i år. Gunvor Ejstrup tager ansvaret for Sjælland, mens Birgitte Brandt Larsen sørger for Jylland. Desværre er heste ejerne meget dårlige til at melde tilbage til foreningen, når de har fået føl! Dem, der ikke gør det, risikerer, at deres føl ikke bliver indskrevet i stambogen og dermed ikke får papirer. Det er meget vigtigt, at I omgående giver besked til foreningen! Vores dyrlæge, Miguel Rizo, kommer rundt i landet for at microchippe føllene og tage blodprøver. Dem, der har meldt tilbage til foreningen, at de har fået føl, får besked, lige så snart turen rundt i landet er planlagt.

Hjemmeside
Der er endnu ikke fundet en ny webmaster, men indtil videre bliver der lavet et nyt design. Alle, der har lyst til at være med til at lave hjemmeside og stå for opdateringen, er meget velkomne!

Hestebladet/medlemsblad
Efter Ulrich Nedergaards bortgang skal vi have lavet en ny aftale om vores halve side i Hestebladet. Den er gratis for os, og vi kommer ud til rigtigt mange mennesker. Den svenske foreningen har spurgt os, om vi ville lave et samarbejde med dem om et medlemsblad. De skal naturligvis betale for merudgiften, og bladet skal fortsat laves her i Danmark. Gunvor Ejstrup tager kontakt til den svenske forening og finder ud af en aftale med dem.

Stambogen
Vi er alle meget spændte på at høre, hvem der fremover skal varetage stambogen i Spanien. Det lader til, at ANCCE (den nationale avlsforening i Spanien) skal overtage den sammen med Landbrugsministeriet. Det bliver så det spanske landbrugsministerium, der varetager stambogen, og ANCCE der administrerer den (sørger for papirer m.v.). Dermed slutter en meget lang kamp for ANCCE om at overtage stambogen. Gennem en del år har de kæmpet for at overtage den, fordi de bl.a. mente, at arbejdsgangen i Cria Caballar var for tung. Vi må så bare håbe, at ANCCE kan være upartiske til kåringer og konkurrencer, fordi de er en avlerforening. Det betyder så, at vores forening skal være medlem af ANCCE, og Birgitte Brandt Larsen tager kontakt til dem, så vi kan finde ud af, hvad det koster og medfører.

Nyt bestyrelsesmøde
Næste møde blev fastsat til den 7. oktober. Har du emner, som du ønsker skal op på mødet, så mail dine forslag til bestyrelsen.

www.pre-horse.dk

Hjemmesiden, hvor du finder de nødvendige oplysninger. Se under medlemssider

Spanske stutterier

Chinchilla Rodríguez

Grundlaget til mit stutteri er baseret på at vende tilbage til det ”rustikke”. Jeg tror på det naturlige, så jeg gør, hvad jeg kan for at opfylde kravene til naturlige forhold og dermed give mine heste lov til at bevare deres naturlige instinkter.

Det eneste, som ikke er naturligt ved mit stutteri, er hegnet omkring foldene. Og så sørger jeg også for, at hestene får vand og foder, udover hvad de ellers finde på den naturlige måde.

Hoppen Refinada hygger sig på græsfolden.

Hingsten Cernialo, som går frit sammen med hopperne på stutteriet.

Da jeg besluttede mig for at avle heste, valgte jeg et antal hopper ud og en hingst og slap dem løs i folden. Her lever de sammen året rundt og lever helt naturligt, og hvor føllene også bliver født. Det kuperede landskab gør, at føllene får udviklet musklerne, når de følger med deres mor rundt i landskabet.

Stutteriet fungerer med mindst mulig menneskelig indgriben udover at holde hegnet og give dem det nødvendige foder og vand. Dette giver robuste heste med høj sundhed, og det er sjældent, at dyrlægen tilkaldes. Derfor siger jeg, at forholdene og dermed hestene er rustikke, og de er velafbalancerede og funktionelle.

Hingsten Marciano II, som blev avlschampion i Jerez i 1992.

Hdros. de D. Salvador Guardiola Fantoni

Salvador Guardiola Fantoni grundlagde sit stutteri i 1943 med hopper og hingste fra Roberto Osborne stutteriet (Cartujano heste) i Estepa. I dag er det efterkommere af disse heste, der fungerer som avlsdyr på stutteriet, som er familie ejet.

De første præmier blev vundet på et april skue i 1944 og 1945, og siden er det gået slag i slag. Hestene har også vundet indtil flere præmier til SICAB og ECUMAD, og blandt hestene kan nævnes: CENTELLA V, national champion, NADAL – reserve champion, EDUCADO – avlschampion, CENTELLA VI – reserve champion, HISPANO VIII – avlschampion, BARILLA – 1. præmie i klassen 7 års hopper og ældre med titlen som reserve champion, CAMELA – avlschampion og 1. præmie for 3 års hopper og præmie for bedste bevægelser og mange, mange andre. Ved konkurrencer i både Sevilla og Malaga fik stutteriet præmie for årets bedste stutteri i 1979 og i 1991. Mange af stutteriets heste kan man finde i LIMPRE bogen, og det er takket være udvælgelsen af de bedste dyr med de bedste kvaliteter og bevægelser.

Legendarisk Centella V, som har 107 afkom registreret i stambogen.

Priser i foreningen

Ejerskifte		100 kr.
Kåring pr. stk.		1.500 kr.
Registrering af føl pr. stk.		550 kr.
Identifikation af ny hest pr. stk.		250 kr.
Hingst på hingstelisten pr. år uden foto pr. stk.		100 kr.
Hingst på hingstelisten pr. år med foto pr. stk.		200 kr.
Bedækningsattest		25 kr.
Medlemsskab - ejer af en P.R.E.		550 kr.
Medlemsskab - passiv		375 kr.
ANNONCEPRISER I PASO ESPAÑOL		
	FARVER	**SORT/HVID**
1/1 side	1.200 kr.	960 kr.
1/2 side	600 kr.	480 kr.
1/4 side	300 kr.	240 kr.
1/8 side	150 kr.	120 kr.
Bagsiden	1.600 kr.	1.300 kr.
ANNONCEPRISER HJEMMESIDEN		
Salgshest pr. stk. i 3 måneder - hvis solgt		300 kr.
Bannerannonce 4 x 4 cm i 6 måneder		500 kr.
Bannerannonce 8 x 8 cm i 6 måneder		1.000 kr.
Hingstepræsentation pr. år		200 kr.

www.pre-horse.dk

Hingsteliste, gallerier, stutteriliste, nyheder og meget, meget mere